

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پروپزال
تهیه و تولید برنامه گفتگو محور با
موضوع رسانه از منظر پیشرفت
رسانگاه

شنبه ۲۱ خرداد | ویرایش نخست

۱. مقدمه

با توجه به تدابیر مقام عظمای ولایت فقیه راه تحقق نظام اسلامی در معنای واقعی کلمه را در پیش گرفته است؛ تحقق دولت اسلامی، سپس جامعه اسلامی و نهایتاً تمدن اسلامی. شهادت به نبوت حضرت محمد (ص) که به عنوان يك شعار عمومی و سیمای کلی جامعه در ماذنه شهرها گفته می شود بر دوش انسان تعهدی برجای می گذارد که ایمان مومنان در پایبندی به این تعهدات معنا و سنجیده خواهد شد. تعهد رسالت ساختن دنیا به شکلی است که اسالم گفته است. هدف واقعی انبیا این است که انسان ها را از رذیلت ها بزدیند و فضیلت ها را گسترش دهند این یعنی از بنی آدم انسان درست کردن؛ آن وقت این انسان جاننش را از دست می دهد، فکرش را از دست نمی دهد. شیوه انبیا برای ساختن این انسان، این است که باید محیط متناسب، محیط سالم، محیطی که بتواند انسان را در خود پروراند، تربیت کرد و بس. درست به همین دلیل جامعه الزم است، نظامی الزم است، باید در منگنه يك نظام انسان ها به شکل دلخواه ساخته شوند. فقط همین است و بس. کارخانه انسان سازی، جامعه و نظام اسلامی است. صدا و سیما یکی از ارکان سازندگی نظام جمهوری اسلامی است. این دستگاه ها، دستگاه های تربیتی است. باید تمام اقشار ملت با این دستگاه ها تربیت بشوند. با رادیو و تلویزیون بهتر از هر چیزی میشود مملکت را پرورش داد. صدا و سیما نه تنها که صرفاً وسیله ای برای خبررسانی نیست بلکه مدرسه ای عمومی برای همه قشرهاست. مگر میشود پیش رفت اما بدون همراهی مردم. اگر مردم پیش نروند پس چه چیزی پیش رفت کرده است و اگر مردم همراه شوند گام ها سریع تر برداشته خواهد شد. امروز رسانه ها در دنیا فکر، فرهنگ، رفتار و در حقیقت هویت فرهنگی انسان ها را القا می کنند. رسانه ها می توانند سطح آگاهی و معرفت مردم را افزایش دهند و در بهبود زندگی آنها موثر باشند. بایستی با استفاده از این دستگاه حساس و قدرتمند نسبت به کارآمدی نظام و شعارهای انقلاب در مردم باور حقیقی به وجود بیاید. این کار رسانه ملی است. بایستی مردم را نسبت به مقوله های حساس مورد نیاز کشور آگاه کند و با ایجاد يك همگرایی عمومی و فضای همکاری و محبت در درون کشور و میان مردم، وحدت رقم بزند و از پراکندگی ها و گسست ها جلوگیری کند. واقعیات کشور را به شکل صحیحی ارائه نماید. اگر رسانه درست عمل کند بسیاری از سوء تفاهم ها از بین خواهد رفت و بسیاری از گره ها باز خواهد شد. تلویزیون می تواند اندیشه درست و سالم را در مردم به وجود آورد، سبک زندگی آنها را به سمت و سوی هر چه بیشتر اسلامی شدن بکشانند و کشور را در برابر امواج تهاجم فکری و فرهنگی و تبلیغاتی بیمه می کند. به جوانان دین داری، تعهد، انضباط، محبت و تعاون، همچنین حضور در صحنه های انقلابی و سیاسی را بیاموزد و عشق به فرهنگ و میهن و مردم خویش را در آنان پدید آورد بدین ترتیب که جوانان ما برای خودشان باشند نه برای دیگران. برای کشور باشند و در جای جای ایران موجبات پیشرفت کشور را فراهم کنند. امروز در نگاه مردم صدا و سیما مساوی با انقلاب است. مردم بخواهند از انقلاب خبر داشته باشند و او را ببینند تلویزیون را روشن خواهند کرد. اگر خطایی از آن سر بزند حیگیت اسالم و انقلاب مورد هجمه قرار خواهد گرفت. همه تالش های انقلاب ما در يك طرف و رادیو و تلویزیون از نظر اهمیت در طرف دیگر قرار دارد. این مسئولیتی حساس و سنگین بر عهده اهل رسانه و دانشجویان رشته های مرتبط با رسانه قرار می دهد. دانشجویان در رشته های هنری، سینما، انیمیشن، ارتباطات و مدیریت رسانه بایستی نسبت به این امر توجه کافی داشته و در خود این تجهیز را به وجود آورند تا صدا و سیما، این رکن سازندگی نظام را آنطور که شایسته است و در جهت پیشرفت کشور بسازند.

۲. ضرورت طرح

مساله رسانه در کشور و جهت گیری آن امر بسیار مهمی است که تا کنون از منظر پیشرفت به آن نگاه جدی نشده است. نیاز کشور و رسانه به این نگاه آنجا تجلی پیدا میکند که امام خامنه‌ای موضوع جهاد تبیین و رسانه را به شدت به هم نزدیک تصویر می‌کند و هم آنکه سینما را کلید پیشرفت کشور می‌دانند.

۱.۲. مفهوم‌شناسی سینمای متعهد، دینی و انقلابی

برای دستیابی به خطوط اصلی سینمای متعهد و انقلابی لازم است تعاریف رهبر انقلاب از سه مفهوم هنر (و در اینجا سینمای) متعهد، دینی و انقلابی مورد توجه و تبیین قرار گیرد. در منظومه‌ی فکری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای این مفاهیم به مثابه دایره‌هایی متداخل و مرتبط با هم مورد توجه هستند. هر یک از این سه، اثرگذاری خاص خود را داشته و یک تولید سینمایی براساس مضمون و فرم و نحوه‌ی پرداخت می‌تواند به صورت همزمان متعهد، دینی و انقلابی یا هریک از اینها باشد:

۲.۲. سینمای متعهد

«جایگاه والای انسان و تعهد او به سایر انسان‌ها» زمینه‌ی اصلی طرح هنر متعهد در اندیشه‌ی آیت‌الله خامنه‌ای است:

«بعضی کسان می‌گویند در هنر متعهد، کلمه‌ی اول با کلمه‌ی دوم تناقض دارد. هنر، یعنی آن چیزی که مبتنی بر تخیل آزاد انسان است و متعهد، یعنی زنجیر شده؛ این دو چگونه با هم می‌سازد؟! این یک تصور است؛ البته تصور درستی نیست. بحث مسئولیت و تعهد هنرمند، قبل از هنرمند بودن او به انسان بودن او برمی‌گردد. بالأخره یک هنرمند قبل از این که یک هنرمند باشد، یک انسان است. انسان که نمی‌تواند مسئول نباشد. اولین مسئولیت انسان در مقابل انسان‌هاست. اگرچه انسان در مقابل طبیعت و زمین و آسمان هم تعهد دارد، اما مسئولیت بزرگ او در قبال انسان‌هاست.» ۱/۵/۱۳۸۰

علاوه بر اینکه مسئولیت انسان بماهو انسان به عنوان زمینه‌ی اصلی در بحث سینمای متعهد مطرح است، «تعهد به فرم» و «تعهد به مضمون» نیز دو عنصر مهم در این بحث است: «هنرمند، هم در باب فرم و قالب هنر خودش و هم در قبال مضمون تعهد دارد. کسی که قریحه‌ی هنری دارد، نباید به سطح پایین اکتفا کند. این یک تعهد است. هنرمند تنبل و بی‌تلاش، هنرمندی که برای تعالی کار هنری خودش و ایجاد خلاقیت تلاش نمی‌کند، در حقیقت به مسئولیت هنری خودش در قبال قالب عمل نکرده است ... علاوه بر این، تعهد در قبال مضمون است. ما چه می‌خواهیم ارائه بدهیم؟ اگر انسان محترم و عزیز است، دل و ذهن و فکر او هم عزیز و محترم است. نمی‌شود هر چیزی را به مخاطب داد، فقط به صرف این که او نشسته و به حرف‌های ما گوش می‌دهد.» ۱/۵/۱۳۸۰

۳.۲. سینمای دینی

«نشر حقایق و معارف دینی و ماندگارسازی آن در ذهن مخاطبان» گزاره‌ی اصلی در تعریف مفهوم سینمای دینی از دیدگاه رهبر انقلاب است:

«هنر دینی آن است که بتواند معارفی را که همه‌ی ادیان - و بیش از همه، دین مبین اسلام - به نشر آن در بین انسان‌ها همت گماشته‌اند و جان‌های پاکی در راه نشر این حقایق نثار شده است، نشر دهد، جاودانه کند و در ذهن‌ها ماندگار سازد. این معارف، معارف بلند دینی است ... هنر دینی این معارف را منتشر می‌کند؛ هنر دینی عدالت را در جامعه به صورت یک ارزش معرفی می‌کند؛ ولو شما هیچ اسمی از دین و هیچ آیه‌ای از قرآن و هیچ حدیثی در باب عدالت در خلال هنرتان نیاورید.» ۱/۵/۱۳۸۰

براساس این تعریف با پرداخت هنرمندانه به مضامینی چون عدالت به عنوان ارزشی دینی می‌توان به سوی سینمای دینی حرکت کرد. علاوه بر این «پرهیز از تظاهر ریاکارانه» و «در خدمت شهوت و خشونت قرار گرفتن هنر سینما» به مثابه دو لبه‌ی قیچی دور شدن از سینمای دینی بوده و لازمه‌ی رسیدن به چنین سینمایی پرهیز جدی از این دو انحراف و خطا است:

«هنر دینی به هیچ‌وجه به معنای قشری‌گری و تظاهر ریاکارانه‌ی دینی نیست و این هنر لزوماً با واژگان دینی به وجود نمی‌آید. ای بسا هنری صددرصد دینی باشد، اما در آن از واژگان عرفی و غیردینی استفاده شده باشد. نباید تصور کرد که هنر دینی آن است که حتماً یک داستان دینی را به تصویر بکشد یا از یک مقوله‌ی دینی - مثلاً روحانیت و غیره - صحبت کند ... آن چیزی که در هنر دینی به شدت مورد توجه است، این است که این هنر در خدمت شهوت و خشونت و ابتذال و استحاله‌ی هویت انسان و جامعه قرار نگیرد.» ۱/۵/۱۳۸۰

۴.۲. سینمای پیشرفت

در بحث سینمای پیشرفت عمده‌ی توجه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به «حرکت بزرگ و افتخارآمیز ملت ایران در جریان انقلاب اسلامی» و رسیدن به دستاوردهای مهم در عرصه‌های گوناگون است. اگر صحنه‌ی عظیم تلاش‌ها و مجاهدت‌های ملت در طول دوران مبارزات تاریخی خود و رسیدن به پیروزی‌های گوناگون و نیز مقاومت در مقابل توطئه‌ها و فشارهای دشمنان در طول سالیان متمادی را به عنوان تابلویی زیبا فرض کنیم، از نگاه رهبر انقلاب مسئولیت مهم سینمای پیشرفت روایت این عظمت‌ها و زیبایی‌هاست. بنابراین مطالبه‌ی سینمای پیشرفت «برگرفته از یک نگاه زیباشناختی در زمینه‌ی هنر» است:

«تمام منابع مادی و معنوی این ملت را [بیبگانگان] به غارت بردند. با رنج‌ها و محنت‌های بسیاری، حرکت عظیمی در مقابل این پدیده‌ی شوم اتفاق افتاد و توانست با فدا کردن جان‌ها و با عریان کردن سینه‌ها در مقابل دشمن غدار، به جایی برسد. این زیبا نیست؟ هنر چگونه می‌تواند از کنار اینها بی‌تفاوت بگذرد؟ این توقع انقلاب است. هنر انقلابی که ما از اول انقلاب همین‌طور گفتیم و آن را درخواست کردیم، این است. آیا این توقع زیادی است؟ ... توقع انقلاب از هنر و هنرمند، یک توقع زورگویانه و زیاده‌خواهانه نیست؛ بل مبتنی بر همان مبانی زیباشناختی هنر است. هنر آن است که زیبایی‌ها را درک کند.»

۳. ابعاد طرح

این طرح شامل مجموعه گفتگوهای تصویری است که در ۱۲ قسمت و با اندیشمندان حوزه رسانه و سینما در مورد پیشرفت در سینما و سینمای پیشرفت ضبط شده است. این مجموعه در بستر اینترنت و در قالب گفتگوی اینترنتی تولید و پخش خواهد شد.

این پروژه شامل ۱۲ قسمت برنامه اینترنتی گفتگو محور است که بر بستر فضای مجازی توزیع خواهد شد.

۸ قسمت از این برنامه به صورت اختصاصی تولید خواهد شد و ۴ قسمت هم به صورت تولید مشترک.

موضوعات این گفتگوها پیرامون مساله پیشرفت در حوزه سینما و رسانه است که اساتید و صاحبان نظران در این رابطه گفتگو می‌کنند و ایده‌ها و نظرات خود را در رابطه با موضوع شرح می‌دهند.

محتوای مکتوب نظرات نیز در ۱۰ دفترچه ارائه خواهد شد.